

# CHRISTO-



A Soproni Evangélikus  
Egyházközség lapja  
ingyenes kiadvány

# PHOROS

XX. évfolyam, 1. szám

2013. böjt

## Hóböjt

### „Mindennek rendelt ideje van...” (Préd 3.1.)

A cím félrevezető: idén nem a hó hiányáról, hanem a hó miatti sajátos böjtről lehet beszélni. Január közepén rég nem látott hóesés zúdult a városra. A vidéki gyerekek korábban hazamehettek az iskolából, sokan pénteken el sem indulhattak a munkába, égtek a telefonok, száguldottak az SMS-ek: ne haragudj, nem tudok menni, halasszuk későbbre a megbeszélést... Egy napra megbénult a város s az ország.

Többen feltették a kérdést: felkészült a város a télre – volt elég kotrógép és hómunkás az utakon? Én csendben feltenném a kérdést: és mi felkészültünk a télre? Nem a tüzelőre, a hólapátra gondolok, hanem arra, hogy tudható volt: a hóesésben nem

lehet úgy tervezni a programokat, mint nyáron. Vajon életünk, napjaink megtervezésekor figyeltünk erre a szempontra? Vagy azt hittük, életünket a külső körülmények, a természet – és egyben Isten – rendjének figyelembe vétele nélkül irányíthatjuk? Gyakran úgy éljük az életünket, mintha nem lennénk ennek a teremtett világnak alávetve, mintha

függetleníteni tudnánk magunkat Isten teremtési rendjétől. Azután amit mi elterveztünk, azt Isten egy legyintéssel – hóeséssel – keresztülhúzta.

Régen az emberek nyáron alig aludtak, rengeteget dolgoztak – télen viszont, amikor nem volt világítás, villany, lelassult az életritmusuk – hasonult a természetéhez. Nappal dolgoztak, éjszaka aludtak. Ma nincs különbség nappal és éjszaka, tél és nyár között. Sokan hajnali kettőig ülnek az internet előtt – felborul az évezredes rend, a pihenés és a munka egyensúlya.

Néha szükségünk van arra, hogy valami vagy Valaki figyelmeztessen: nem mi irányítunk mindent. Van, amikor le kell mondani valamit, amit mi beírtunk elő-

jegyzési naptárunkba, mert az élet mást hoz. Ilyenkor kiderül, mi az igazából fontos, amihez tényleg ragaszkodni kell, és mi az, ami könnyen elereszthető, nem fontos, még ha annak is látszik.

Valami ilyesmi a böjt: szétválasztása a lényegesnek és a lényegtelennek, tudomásul vétele annak, hogy nem a mi kezünkben van életünk. Sokkal jobb kezekben.



# Igehirdetés az ökumenikus imahét záró alkalmán

Sopron, Református templom, 2013. január 26. Textus: Lk 10:25-37 Az irgalmas samaritánus

Három kultúra találkozik most: a Jézus korabeli Palesztina, a mai indiai, és a mai európai kultúránk.

Az imahét idei füzetét az indiai keresztyének állították össze. Egy idegen kultúrában ugyanazok a képek is más fényt kapnak, mint itt, Európában. A hit ugyanaz, de a hangulat más.

Indiában hivatalosan nem, de a valóságban nagyon is létezik a kasztrendszer: mindenki egy és ugyanazon társadalmi osztályban éli le életét, nem lehet belőle kilépni. Négy kaszt, társadalmi csoport van: a két uralkodó a bráhmánok, azaz a papok, illetve a ksatriják, azaz a harcosok rendje, valamint két alattvaló rend, a vajszyák, az iparosok és földművesek rendje, valamint a sudrák, a szolgák rendje.

És ez alatt van a kasztokból, vagyis a társadalomból kivetettek széles rétege, a kaszton kívüliek, akiket páriáknak hívnak, s akik önmagukat így nevezik: dalitok, azaz elnyomottak. Ők azok, akiknek nincs emberi méltósága, nincs vallásossága, alapvető jogaik, akikhez nem lehet hozzáérni sem.

Igaz, a modern Indiában a parlamentben a kaszton kívülieknek fenntartott helyük van a parlamentben. De ezek a helyek általában üresen maradnak. A kasztrendszer él akkor is, ha hivatalosan nem működik. Történt, hogy egy dalit a modern Indiában hatalmas politikai karriert futott be: képviselő, befolyásos ember lett, és mint ilyen, meghívást kapott szülővárosából. Az ünnepi vacsora, szónoklatok végeztével meglátta, hogy egy másik kaszton kívüli sompolyog be a szobába. Megszólította: látod, mire mehetünk, ha akarunk, nekem is sikerült kitörni. Mire a másik ezt válaszolta: én csak a tényéromért jöttem, tőlem kérték kölcsön, azzal tálaltak neked... Igen, a kasztrendszer mozdíthatatlan.

Jézus korában a samaritánusok voltak így kivette, mint Indiában a páriák vagy dalitok. A samaritánusok azoknak a zsidóknak a leszármazottjai voltak, akik Kr.e. VIII. évszázadban Izrael pusztulásakor ott maradtak, és keveredtek a betelepült más népekkel. Vallásukban megőrizték az ősi hitet úgy-ahogy, de a zsidók szemében kevert, tisztátalan népnek számítottak, olyannyira, hogy amikor a babiloni fogság után a zsidók visszatértek, és elkezdték újjáépíteni a templomot, a samaritánusok jelentkeztek: mi is segíteni akarunk - de a zsidók elutasították őket: egy korcs fajjal nem közösködünk! Azóta állt a viszály a két nép között - a zsidók inkább hatalmasat kerültek, csak hogy ne kelljen átmenni egy samaritánusok lakta településen.

És itt vagyunk mi, akiknek nincsenek ilyen éles, látható vonalaink - azt is hihetnénk, közöttünk nincsenek ilyen törések. De ez csak a látszat. Egy szociális munkás mesélte: segíteni próbált egy fiatalnak: vad rocker fiú, öt kiló szög a bőrkabátban, rendszeres balhék a rendőrökkel. A lelkes szociális munkás egyszer megkérdezte: miért ne lehetnénk mi barátok? Mire a másik ránézett: barátok? Elvinnél engem vasárnap délután a nagymamádhoz sütire?

Igen, a falak ma is állnak, csak éppen üvegből vannak: akkor vesszük észre őket, amikor fejfel nekik mentünk. Nem világosak, láthatók vonalak, de ha hozzájuk érünk, kijózanító a találkozás. Ráadásul ezeket a falakat csak akkor vesszük észre, ha a körön kívül vagyunk, ha mi magunk szeretnénk részesei lenni a közösségnek. Ha benne vagyunk a „brancsban”, észre sem vesszük, hogy bizony körülöttünk is falak vannak, amit mások ellen húztunk fel.

És Jézus egy ilyen szétszabdalt világban arról beszél, hogy egy megvetett

samaritánus cselekszik úgy, ahogyan kell. Jézus keresztbevágja a megszokott kereteket, ahogyan a példázatban a samaritánus is ezt teszi. A keresztyénség nagy meglepetése egy szétaprózott, hierarchizált társadalomban éppen a volt, hogy itt nem volt többé zsidó, görög vagy samaritánus, nem volt nő és férfi, nem volt rabszolga és úr, csak egymás testvérei.

Most már értjük, hogyan éli meg egy dalit származású keresztyén ezt a szabadságot, a közösség örömét. El lehet képzelni, mit jelent az ő számára, az érinthetetlen számára egy istentiszteleten megfogni a mellette ülő ismeretlennek a kezét anélkül, hogy félnie kelljen. Talán átérzhetjük, mit érzett egy samaritánus, mikor azt hallja, a zsidók egy nagy tanítója, Jézus az ő társát állítja a többiek elé példaképpé.

Fel lehet tenni a kérdést: miért segített a samaritánus? Nem tudok választ adni rá. Sokkal inkább tudom, miért nem segített a pap és a lévita: egy összevázott, akár haldokló ember érintése vallásilag tisztátalanná tette volna őket, és így szolgálatukat sem tudták volna elvégezni. Sőt, ha a samaritánus nem segít, annak is meg lett volna az oka: több száz év megaláztatása, gyűlölethulláma és félelme foghatta volna le a kezét. Az

idegenkedésnek, a gyűlöletnek, az elszigetelődésnek, a kiközösítésnek mindig van jó oka. A szeretetnek, a befogadásnak nincs.

Mert nincs rá szüksége. A befogadás nem akarja megideologizálni önmagát, egyszerűen úgy fogadja be a másikat, mintha önmagát látná benne. Állítólag egy hegymászót egyszer megkérdeztek: miért mászott meg egy hatalmas hegyet, mire a válasz: mert ott volt. A samaritánus, ha megkérdezték volna, miért segített a bajbajutotton, ő sem tudott volna többet mondani: mert ott volt. Isten Krisztusban megjelenő szeretetének nincs szüksége indoklásra, csak a kirekesztésnek, az pedig meg is találja saját ürügyeit.

Ne legyenek illúzióink, ez ma is így van közöttünk. Minden közösség megszüli a maga kereteit, és egyben azokat is, akik kívül maradnak a kereteken. Jézus tanítványai sem kivételek ez alól, itt is kialakultak az ellenségeskedések, a feszültségek. Böven van rá ok, böven lehet hivatkozni a múltira - lehet keresni az idegenség okait, s ha keressük, meg is találjuk. Ebben ügyesek vagyunk. Vagy pedig képesek vagyunk elengedni ideológiáinkat, és a másik miatt elfogadni egymást. Nem ideologikusan, hanem egyszerűen azért, mert épp ott van. Ámen.

*Hegedűs Attila*

## Távirati jelentések néhány megtartott programunkról

Karácsonyi ünnepkörünkben a hagyományainknak megfelelően tartottuk meg valamennyi istentiszteletünket, ahogyan az óévi - újévi ünnepek alatt is.

December 27-én ökumenikus boráldásra került sor a Szentlélek templomban.

Január 1-jén templomi istentiszteleteink mellett a Dallos-hegyen egyházi áhítat volt a túraszövetségekkel; délután pedig a nagyteremben presbiteri újévköszöntő beszélgetést és pezsgős koccintást tartottunk.

Ezen napokban megemlékeztünk Raitz Péter egykori lelkészünk születésének 250. évfordulójáról.

Január 6-i vízkeresztünnepünk éppen vasárnapra esett - e napon ünnepi istentiszteleteket tartottunk.

Január 8-án presbiteri ülés volt a nagyteremben.

Január 9-én lelkészi munkaközösségi értekezletet tartottunk Répcelakon a vasi és veszprémi egyházmegyék lelkészeinek

részvételével - a hittan tanmenet változásának kérdéskörében.

Január 12-én vízkeresztjén német gyereknapot tartottunk a nagyteremben.

Január 12-én részt vettünk a szokásos doni megemlékezésen a Deák-téren.

Január 13-i istentiszteleteink perselypenze templomépítési offertórium volt.

Január 16-án vendégül láttuk egy hasznos szolgálati megbeszélés erejéig Holger Manke lelkész urat, aki március 1-től ellátja a német szolgálatokat gyülekezetünkben.

Január 17-től 5 héten át minden csütörtökön este hattól a nagyteremben az Escort Tourist-tal közös szervezésben előadóesteket tartottunk egyrészt útbeutatókkal, valamint kiselőadásokkal. Az első alkalommal Gabnai Sándor esperes tartott kiselőadást a soproni ellenreformációról; a második héten Szakács Anita a XVII. sz-i soproni erkölcsiségről, majd Bolodár Zoltán tartott vetítést „Retro Sopron” címmel; a negyedik alkalommal kis házikoncerttel egybekötöttén Tóth Marianna beszélt Sopron és Liszt kapcsolódási pontjairól, az utolsó ilyen estén pedig Dr. Krisch András tartott előadást „A kék franktól a kékfrankig” címmel.

Január 21-től 6 estén át 17.00-tól a város templomaiban ökumenikus imahetet tartottunk: hétfőn és kedden nálunk volt az alkalom, előbbin Butsy Lajos fertőrákosi plébános, utóbbin Dr. Vladár Gábor református lelképásztor és rektor szolgált igehirdetéssel. Szerdán a Szent György templomban Filotás Julianna református lelkész nőt hallgathattuk, csütörtökön pedig a Szent Orsolya templomban Gabnai Sándor esperes. Pénteken és szombaton a református templom volt a helyszín, előbbi estén Böcskei Győző, a Szent István templom plébánosa szolgált, utóbbin Hegedűs Attila igazgató lelkészünk.

Január 22-én az imaheti istentisztelet után tartottuk közel 250 résztvevővel a Magyar Kultúra Napi rendezvényünket az egyetemi aulában - a Kálvin Kör, a Keresztény Értelmiségi Szövetség és a Luther Szövetség közös szervezésében. A

Fidelissima Énekkar és Tóth András testvérünk szolgálata mellett Dr. Réthelyi Miklós volt miniszter, Unesco bizottsági elnök úr volt díszelőadó, aki „Keresztényként a közéletben” címmel tartott remek és az ünnephez méltó előadást.

Január 23-án a Szanatórium meghívásának tettünk eleget projektnyitó rendezvényünkön.

Január 23-ától közel egy hónapon át a templomunkban volt egy molinókiállítás a „Reformáció és a Nők” témakörében „Keresd a nőt! - Nők a Bibliában és Nők az egyháztörténelemben” címmel. A kiállítás anyaga a templomi bemutatás után oktatási intézményeinkben is látható volt egy-egy hétiig.

Január 26-án FIFI - nap volt a nagyteremben 7-12 éves gyermekeink számára.

Aznap részt vettünk a Városszépítő Egyesület szervezésében tartott belvárosi sétán is, amellyel az egykori evangélikus polgármesterre, Dobner Nándorra emlékezünk.

Január 27-én tartotta elköszönő istentiszteletét közel 250 fős részvétel mellett Dr. Volker Menke lelkész testvérünk, aki szolgálatát Peinében, Németországban folytatja immár február 1-jétől szuperintendensként. Az istentisztelet után Kirchenkaffera került sor a nagyteremben, számos köszöntéssel és a Menke családnak szánt köszönőajándékaink átadásával.

Aznapi istentiszteleteink perselypenze a leprások megsegítését szolgálta.

Január 28-án a Szent Imre templomnál tartottunk megbeszélést az idej Templo-mok Hosszú Éjszakájának megszervezéséről.

Aznap este a GAS-2014-ünnep szervezőbizottsága ült össze, akárcsak február 19-én.

Február 2-i filmklubunk során megtekintettük „A fiú” című rövidfilmet, és beszélgethettünk az alkotókkal: a rendezővel és az egyik operatőrrel.

Február 4-én a zsidó élettel foglalkozó kiállítás megnyitójára került sor az Eötvös dísztermében. A kiállítás egyik megnyitója Gabnai Sándor esperes volt.

Február 5-én presbiteri ülés volt a nagyteremben, február 9-én pedig Egyházmegyei Presbiteri ülés a Fabricius Szeretetotthonban.

Február 12-én, húshagyókedden a Luther Szövetségben megemlékező dia-  
vetítéses előadást tartott Kocsis Ilona testvérünk az egykori LSZ-i németországi útról.

Február 13-án, hamvazószerdán lelkészi munkaközösségi ülésünk volt Beledben - e napon lelkészi hivatalunk lelkészi része zárva tartott.

Február 16-án Szélrózsa utótalálkozó volt Budapesten - résztvevő fiataljainkkal együtt.

Február 17-én, böjt 1. vasárnapján istentiszteleteink perselypénze egyházmegyei offertórium volt.

Aznap délután volt Dr. Volker Menke lelkésztestvér szuperintendensi beiktatása Peinében, amely ünnepre szombaton busznyi delegációval utaztunk - hétfői hazajövetellel. Itthoni istentiszteleteinket Wagner Szilárd iskolalelkész végezte.

Február 21-én délután részt vettünk az egyházi intézményeinknek és a Tóth Antal iskolának a közös projektnapján és az SNI-s gyerekek integrációjáról szóló előadás-sorozatán a siketek iskolájában.

Ezen időszakban aktívan dolgoztak munkacsoportjaink is, valamint elkezdődtek a felújító és nagyterem - kialakító munkálatok a Konventépületben.

A téli ünnepi szünet után januártól, illetve februártól újraindultak a hétközi alkalmaink is, ugyanakkor a német hétközi alkalmak februárban szüneteltek.

## Nők a reformáció szolgálatában a pannon régióban (2. rész: Kanizsai Orsolya)

Kanizsai Orsolya a Sopronhoz közeli Sárváron született 1521-ben. Anyja Drágffy Anna, édesapja pedig Kanizsai László. Orsolya az akkor főúri leánynevelés szokásai szerint gyermekkorában nem sokat tanult, hiszen írni még akkor sem tudott, amikor férjhez ment. Az írás tudományát férje, Nádasdy Tamás tanította meg neki. A főúri leánynevelés szerves részét jelentették az ének, a zene, a hárfa- és lantjáték gyakorlása, s többnyire idegen nyelvet is tanultak. Hozzá tartozott a főúri leányok életéhez a vadászat és a lovaglás is. A háztartási teendőkre, szövésre, fonásra, főzésre, s egyéb munkákra korosabb nemesi udvarhölgyek oktatták a leányokat a várkastélyokban. Így töltötte Kanizsai Orsolya is gyermekéveit.

Kanizsai Orsolya, a fiatal leány hét éves korában árva lett. Az árvává vált Orsolya utolsó sarja volt az egykor hatalmas és kiterjedt főúri Kanizsai családnak, s ezért



csak császári engedély tette lehetővé, hogy a vagyon örököse lehessen. A korán árvaságra jutott leány csak királyi kegyből, fiúsítás árán lehetett a hatalmas Kanizsai vagyon örököse, de csakis abban az esetben, ha hamarosan férjhez megy. 1532-ben, tizenegy éves korában jegyezte el őt az akkor harmincöt éves vőlegénye, Nádasdy Tamás. A házasságot 1535-ben Hódmezővásárhelyen kötötték meg, amikor a fiatal leány betöltötte tizennegyedik életévét. Érdekházasságnak

indult e frigy, mint annyi más házassága ennek a kornak, de kapcsolatuk valódi szerelmen alapuló házassággá változott az idővel. Erről levelezésük tanúskodik.

A török elleni harcok évtizedeiben a férj az ország nádora, aki ritkán volt otthon, s a feleség, a nő igazgatta az uradalmat, az építkezéseket, a vár védelmét, gondoskodott a vár népének ellátásáról. Nádasdy vallásos meggyőződése szerint protestáns volt, hiszen házában evangélikus prédikátort tartott és fiának nevelését az evangélikus prédikátorra, Makarius Bódog Józsefre bízta. Egész udvarnépük, Szegedi Máté lelkész, Makarius a nevelő, Kőrösi Fraxinus Gáspár, az orvos, Ákosházi Sárkány Antal és mások, a várnagyok, titkárok, sáfárok mind evangélikusok voltak.

A főúri asszony, Kanizsai Orsolya pártolta, támogatta a kor egyik legkiválóbb zenészét, a lantos Tinódi Sebestyént, aki krónikása volt a török elleni küzdelmek eseményeinek. A muzsikust haláláig támogatta, s itt is temették el őt Sárváron. A Biblia szavait komolyan véve Orsolya asszony egy életen át erős és hű támogatója volt férje munkájának, gondozója birtokainak és javainak. Kanizsai Orsolya szellemi műveltség dolgában is méltó társává vált férjének. Megtanult írni, hogy írdeák nélkül, bizalmasan levelezhessen gyakran hónapokig távol lévő férjével. Az ország dolgaiban a gyakran és hosszú hónapokig távol lévő nádor birtokait biztos kézzel kormányozta a nádorné. A magyar anyanyelvű biblikus irodalom megszületése is az ő sárvári udvarukhoz kötődik: iskolát és nyomdát állítottak fel, képzett nyomdászt és tudós tanár hívtak külföldről a várban felállított nyomda és iskola működtetéséhez (pl. Melancthonnal leveleztek ebben az ügyben). A nyomdász Abádi Benedek és a tudós tanító Sylvester János készítették el

itt a sárvár-újszigeti nyomdában az első nyomtatott magyar nyelvű Újszövetséget 1541- ben valamint kiadtak egy latin-magyar, magyar-latin szótárt is Grammatica Hungarolatina címmel 1539-ben.

Kanizsai Orsolya és más korabeli főúri hölgyek voltak a reformáció legbuzgóbb apostolai a hatalmas főúri birtokokon:

- szegény tanulókat tanítottak saját költséjükön,
- magas jövedelmet biztosítottak udvari prédikátoraiknak,
- az udvarokban, Kanizsai Orsolya asszony körében is mindennapos volt a vallásos szent ének. Összegyűlt a ház népe és a lelkész vezetésével, lantjáték mellett zsoltárokat énekeltek.

A főúri asszony buzgalmára jellemző, hogy amikor özvegyen egyedül maradt, akkor is sok gondot fordított a művelődésre és a jótékonykodásra. Az általa alapított sárvári és csepregi iskolák ebben az időben váltak igazán híres és jó iskolákká.

Kanizsai Orsolya számára a gyermekáldás későn jött, több mint 20 évnyi házasság után. S a várva várt utód világra jöttét hogyan ünnepelte e hitbuzgó asszony? Parancsára ez alkalomból a sárvári börtönben sínylődő összes rabot szabadon kellett bocsátani. Szigorúan, de nagy szeretettel nevelte fiát, akit 12 éves koráig evangélikus pap tanított, majd Bécsbe küldte őt egyetemi tanulmányokra. A korabeli írott forrásokból sokat tudunk Kanizsai Orsolyáról, az első protestáns főúri asszonyról, aki művelődött, a kultúra pártolója volt, szegényeket ruházott, árvákat táplált, foglyokat szabadított, diákokat nevelt, tudósokat pártfogolt, és a fiából elsőrangú főembert nevelt az országnak, az egyháznak.

„Szép emléke legyen áldott,  
Tanuljatok tőle lányok”.

*Alpárné Dr. habil. Szála Erzsébet*

100 éve született...

## Major Sámuel, az igényes tanító, aki a nemes harcot megharcolta...

Az új év első hónapjában álltunk meg 83 éves korában elhunyt testvérünk koporsója mellett. Pedagógiai munkája során sok fiatal életében maradandó, áldásos nyomot hagyott. Ebből magyarázható, hogy sokan kísérték koporsóját a hideg télben.

Nemes harcban állt és élt. Vannak nemtelen harcok, amikor minden kardcsörtetésben önző szándék húzódik meg.

A nemes harcot a szülői házban tanulta meg, Szakonyban, ahol a tanító édesapa korán meghalt, és a szűkös özvegyi nyugdíjból nevelte az édesanya három fiát. Sámuelnek, mint a legidősebb fiúnak kellett a testvérek mellé állnia, talán egy kissé az apai gondoskodást is pótolva.

Nemes volt a harca a soproni Evangélikus Tanítóképzőben, melyben tanulmányait 1933-ban végezte el. 1936-ban Rábcakapiban több pályázó közül elnyerte a tanítói állást, de közben nemcsak a gyermekek szívét nyerte meg, hanem a helyi evangélikus lelkész, Nagy Gyula Margit leányának a szívét is. A pedagógia nemes harcosaként beépült egyrészt a falu közösségébe, de a gyülekezet életébe is, mint kántori szolgálatban álló tanító.

A nemes harc folytatódott 1951-től Sopronban, amikor a Tanítóképző gyakorló iskolájában tanított egészen 1973-ban történt nyugdíjba vonulásáig. Futását szerényen, a közösség érdekében végezte. A tanítói és iskolai, gyülekezeti és egyházi, valamint a családi közösség volt a központban. Amit mondott, megfontoltan, mások érdekét szem előtt tartva mondta, mint presbiter az üléseken is. Amit írt, akár az iskolaügyről, (Fejezetek a Nyugat-Dunántúli evangélikus iskolák történetéből), vagy a 200 éves templomjubileumról, azt a segíteni akarás szándéka vezette. Az utóbbi tanulmányban kiemelte, hogy „templomunk

felépítését (1783) Luther Márton születésének 300. évfordulójával hozták szoros összefüggésbe a hű evangélikus soproni elődök”. Szerette a soproni evangélikus templomot, nemcsak mint építészeti remekművet, hanem mint az evangélikus gyülekezet lelki otthonát. A templom emeleti 10 ablakát összefüggésbe hozta Luther Kis Kátéjának 10 parancsolat -magyarázatával, és így a tervezők „egyúttal a templomnak lutheri evangélikus jellegét igyekeztek kifejezésre juttatni.” Előttünk áll vallomása szeretett templomáról: „Az első benyomások a líceumi évekhez kötődtek... Ezekre gyűrűsödtek rá a tanítóképző öt évének élményhatásai... Majd a felnőtt kor rácsodálkozó és tudatosuló odafigyelése következett”. Mint nyugdíjas, bekapcsolódott a múzeumi tárlatvezetésbe, besegített a kántorizálásba, de mindezt - szép plakátjaival együtt - templomcentrikussága járta át.

A hitet megtartotta (2 Tim 4, 7-8a), mert az élő Krisztus tartogatta őt mindvégig. Gazdag életét nem anyagiakban, nem külsőben, nem a zsebében, hanem a hitében hordta. Hittel készült az elköltözésre, szeretett hitvesével 57 évi házasság után, fokozottan az utóbbi időkben énekekkel, imádsággal, igeolvasással. Utoljára még kórházi betegágyából felállt összekulcsolt kézzel, csendes fohással, majd leülve, fia és testvére karjai között tette le életét az Atya kezébe, aki Jézus Krisztus szenvedése és halála árán megváltotta.

Istennek adunk hálát gazdag, hitből fakadó tanítói, nevelői, gyülekezeti szolgálatáért, és közösségi, családi életéért. A hála koszorúi sírján elhervadtak, de az igazság koszorúja nem, amit Krisztus érdeméért kap majd meg ő, minden nemes harcban álló, futását elvégző, hitben kitartó testvérrel együtt!

*Szimon János (Életem lelki tükrében c. könyve nyomán)*

# Kazuális szolgálatok a 2012. évben

## Megkereszteltük

Adrián Tamara, Balogh Marcell, Balogh-Dékány Patrik Bence, Balogh-Martin János, Bánfi Lídia Eszter, Béda Nikoletta, Bokor Sára, Boros Rozi, Csurgay Bence, Debreceni Alex Viktor, Debreceni Alexandra Marietta, Debreceni Rafaella Rebeka, Döbrösi Sára Izabella, Fábián Karolina Irma, Farkas Miksa, Fersch Bertalan, Ferstl Elizabet, Friedrich Gloria Ilona, Gilicz Vanda, Greta Nevoni, Háncs Hanna Laura, Holzhofer Ákos, Horváth Borostyán Szófia, Horváth Katalin (felnőtt), Horváth Lili, Hudomel Chiara Athene, Janzsó Olivér, Káldi Olivér, Kalmár Sára, Kámán Marcell, Karó Zoltán Dániel, Kelemen Kornél, Kovács Kitti, Kovács Richárd, Kozma Bence Erik, Lang Eric, Láng Olivér, Maigua Sayri, Márton Botond, Márton Lili Petra, Márton Maja, Mayer Flóra Viktória, Mészáros Virág, Molnár Kata, Moravetz Krisztina (felnőtt), Moser Dominik Márk, Nagy Adél, Nagy Boglárka Málna, Nagy Patrik, Nagyfi Laura Jázmin, Papp Dalma Szilvia, Papp Viktória Sára, Petó Szófia, Ponicsán Panna, Pozsgai Boróka, Pozsgai Kamilla, Rieckmann Johanna Mária, Rieckmann Júlia, Rosenmayer András Kristóf, Sánzi Patrik, Seres Roland, Simon Gábor (felnőtt), Soós Áron, Stagl Mátyás Ferenc, Szabó Kata, Szabó Máté, Szemerics Luca, Szemerics Milán, Szerencse Kristóf, Szerencse Réka, Szöllösy Dániel (felnőtt), Takács Tünde, Tóth Ádám, Tóth Benedek, Tóth Orsolya (felnőtt), Tóth Zsombor, Tóth-Sebestyén Bálint, Varga Ármin, Vass Krisztina, Veréb Ádám, Vető-Wolf Samu Péter, Voleszák Bence és Wagner Levente

## Megáldottuk

Bakos Balázs és Orbán Eszter, Beck Domonkos és Frank Wanda, Christian Nevoni és Szarka Klára, Csürhész Máté és Grahovecz Alexandra, Dömötöri Sándor és Radenkova Neli, Edlinger Péter és Patócs Anikó, Fekete Ferenc és Szélig Tünde, Ferstl Péter és Varga Edina, Fleck Gábor és

Fekete Judit Szalai Balázs és Heinrich Anna, Ganyú Gábor és Huber Andrea, Hauer Gábor és Kardos Edina, Hergovits Péter és Körhöcz Judit, Hollndonner László és Berki Katalin, Jancsó Miklós és Csiszlér Ildikó, Kálmán Norbert és Derdák Krisztina, Károlyi Szabolcs és Petus Zsuzsanna, Kovács Milán és Kiss Magdolna, Kovács Zoltán és Kuslits Szandra, Kőmíves Csaba és Lőrincz Viktória, Molnár Ákos és Bierbaum Katalin (50.házassági évforduló), Németh Rezső és Breiten-Baumer Marianna (10. házassági évforduló), Román Pál és Vancsa Gabriella, Román Péter és Bolba Márta, Rosta Zoltán és Planicsek Szonja, Schneider András és Tomsich Zsuzsanna, Simon Gábor és Weltler Dóra, Sulyok Árpád és Komlós Rita, Szabó Mihály és Cziráki Zsófia, Szöllösi Dániel és Simonis Judit, Planicsek István és Keszeg Mária (házassági évforduló), Varga Csaba és Lang Melinda, Vidoven Krisztián és Horváth Zita, valamint Zentai Péter és Kalmár Zsanett házasságát.

## Utolsó útjára kísértük

(Richly-) Gáspárdy Sándorné sz. Bedy Mária, Boda László, Bruckner Nándorné sz. Trackl Karolina, Burián Gabriella, Császni Ervin Pálné, Cséry Samu, Csörgey Károly, Dobra János, Dombiné Pucher Katalin Ilona, Domján Gyula Dr., Domnánics Károlyné sz. Kiss Zsuzsanna, Frank Sámuel, Gáspár Károlyné sz. Kasztner Mária, Gecevényi András Árpádné sz. Horváth Ágnes Mária, Gecevényi Árpád, Grasl Gyula, Hetényi Rezsőné sz. Schwenk Margit, Horváth Ferencné sz. Vizinger Anna, Horváth József, Horváth Lola Mabella, Horváth Zoltán Dr., Horváth Zsigmondné sz. Hettlinger Mária, Illés Lajosné sz. Halász Irén, Kakuk Istvánné sz. Vastagh Mária, Karner Lajosné sz. Ihász Edit, Kató Vince, Kiss Sándor Dr., Sinkovits Frigyesné sz. Schrantz Irma, Klausz Sándorné sz. Varjú Erzsébet, Kobol Károlyné, Kondor Sándorné sz. Bokán



Mária, Korpás Sándor István, Koszó Lajosné sz. Békési Ilona, Kovács Mária, Köleséri Imre Dr., Kreisz András, Lang Jánosné sz. Steiner Zsuzsanna, Láng Tamás, Lichtl Mária, Major Mihály, Mészáros Gyuláné sz. Vida Otília, Mészáros Sándor, Mosonyi Miklós, Muszaj Lászlóné sz. Vanatka Rózsa, Németh Antal, Németh László, Noé Ferenc, Nyúzó Imre, Palotai Mátyásné sz. Schranz Mária, Porga László, Posch Erzsébet, Pusker László, Reményi Miklósné sz. Pieler Irma, Rozics Andrea, Ruzsnyák Tibor, Salamon Károly Andor, Salamon Vilmos, Sándor Tibor,

Sárándi Andor, Sieger Károly, Stöckert Győző, Stráner Lajosné sz. Valent Veronika, Szalai Józsefné, Szalai Tamás, Tóth Gyula János, Török Antalné sz. Krisch Ilona Terézia, Triber Jenőné sz. Grobits Valéria, Varga Gézané sz. Haas Irén, Várnoki Szaniszlóné sz. Sörtély Erzsébet, Vincze Imréné sz. Csendes Mária, Völker Ferencné sz. Fekete Ildikó Mária, Wéber János László, Wéber Rezső, Weltler Ödönné sz. Rác Magdolna, Wendelin Károly, Zeberer Alfréd és Zsolnai Tímea testvérünket.

*Örüljete az örülőkkel, sírjátok a sírókkal!*

## Abschied von Pf. Volker Menke

*Lieber Volker!*

Vor mehr als elf Jahren ist eine junge Familie nach Sopron gekommen. Bei der ersten Begegnung haben wir staunend festgestellt, dass unser himmlischer Vater eine aussergewöhnliche Familie zu uns gesendet hat. Kein Anzug, keine Krawatte, ein kleines Kind – Bence – Tabi, das während der Besprechung am Fussboden ruhig herumkrabbel hat. Diese Schlichtheit und Bescheidenheit eines Pfarrerehepaares war für uns neu.

Zum ersten Gottesdienst kams du – wie später immer – lächeld in die Kirche und hast mit einem Handdruck die Gottesdiensbesucher begrüsst. Du hast deine grüne Tasche in die Bank gelegt und mich leise gefragt: Márta! Muss ich da nach ober?- und hast auf die Kanzel gezeigt. Ich war schokiert und wusste nicht was ich sagen soll. Es ist bei uns so üblich, aber wenn der Pfarrer alt, krank oder ein Gast ist, kann man eine Ausnahme machen, tue, wie du gut findest! – antwortete ich. Na gut! – hast du im Geleit einen grossen Seufzen geantwortet und in die Bank gesessen.

Du hast keine leichte Aufgabe gehabt, deine Vorgänger, die Sprügel waren sehr beliebt!

Als du anfingst zu singen waren alle Augen auf dich gerichtet. In diesem Augenblick hast du das Herz den Anwesenden erobert.

Nach dem Singen bist du auf die Kanzel gegangen und ich habe festgestellt, dass du fast zur Decke hiauflangst. Erst später habe ich verstanden, dass dich nicht die körperliche Anlagen oder eine Höhenangst zu Seufzen gebracht hat, sondern dass du dich – wie ein richtiger Hirte – am liebsten im Kreis der Schafe, ungerahmt von der Gemeinde, im Augenhöhe angesprochen, wohlfühlst.

Die erste vier Jahren sind schnell verflossen. Trotz deinem Unfall – wo du unschuldig fast dein Augenlicht verloren hast, und wonach du beschämend zugegeben hast, dass den Anzug nicht mehr zu reparieren ist – und trotz der Entfernung zwischen dem Haus im Löver und der Kirche warst du ständig in der Gemeinde und ständig unterwegs. Na ja – sagte man – der Langstreckenläufer ist in Übung!

In kurzer Zeit hast du alle Gemeindemitglieder zu Hause aufsucht. Tausendmal hast du die Geschichte der Vertreibund und die Klagen über die nie heilenden Narben geduldig angehört. Die alte, eigenartig bezeichnete soproner Bürger und Bürgerinnen haben das Thema – wan anfangs oft misstrauisch arwähten, dass die Frau Pastorin reformierte Pastorin ist – schnell auf die Seite gelegt. Auch sie wurde schnell ins Herz geschlossen und Madi ist unsere Magdi geworden. Durch

Magdi ist eine engere Verhältniss zu unseren reformierten Geschistern ausgebaut worden und wir hatten eine Zeitlang eine gemeinsame Chor. Schnell haben wir bemerkt, dass Madi nicht hinter dir, sondern neben dir steht und trotz kleine Kinder überall mithilft, organisiert und wenn du verhindert warst, hat sie nicht nur Klavierge spielt, sondern dich vertreten, nur damit kein Wochenandacht ausfällt und es ist auch selbstverständlich geworden, dass sie die alte Damen nach Hause schoffiert.

Im vierten Jahr betete die ganze Gemeinde dafür, dass die Familie Menke weiter in Sopron bleiben kann.

Hier muss ich nochmal Dank für die Unterstützung von Herrn Landeskirchenrat Zenker und dem Bayrischen Landeskirchenamt aussprechen, da vorher kein Pfarrer länger als vier Jahre an den selben Ort bleiben dürfte.

In den nächsten vier Jahren ist das gesaete Korn aufgegangen. (Die Familie Menke war in dieser Zeit in der Templom utca zu Hause), Du warst zu Fuss und Magdi war mit dem Fahrrad ständig unterwegs.

Die Sätze, die du mit: Könntest du dir vorstellen ... angefangen hast, konnte man nicht ablehnen und haben alle miggerissen. Die Gemeinde hat akzeptiert, dass auch die Gemeindeglieder im Gottesdienst mitwirken. Mit Gedult hat sich vieles geändert.

Wir hatten deutschsprachige Konfirmation - nach mehrere Jahrzehnten - und der Zahl der Konfirmanten stieg. Die deutschsprachige Kindergruppe wuchs und wuchs, in den Sommerlager wollten immer mehr - nicht nur deutsch sprechende - Kinder teilnehmen. An die Kirchtagen haben sich viel mehr angemeldet als Plätze vorhanden waren. Die Jugendgruppe wurde immer grösser und hat regelmässig Besuche in Kempton und Bad Wimpfen absolviert, und Gäste von dort empfangen. Ohne deiner finanzielle Unterstützung wäre das nie entstanden. Im Ramen der Partnerschaft hast du die Auslandsbesuche für

Erwachsenen organisiert und betreut und vor allem am Leben gehalten! Und diese Organisationen waren vom Weiten keine Leckerbissen.

Unser Biebelgesprächskreis hat neue Dimensionen angenommen. Über die ständige Kranken - und Hausbesuche - die für dich nicht wegen den statistischen Daten wichtig waren - haben sich alle gefreut, und die Arbeit im Lizeum habe ich noch nicht erwähnt. Wenn ich jetzt alles aufzählen würde, in wie viele Richtungen du dich engagiert hast, würden wir noch am Nachmittag da stehen.

Kurz zusammengefasst: der Name Volker und die Familie Menke wurden ein Begriff. Du warst nicht der Herr Pfarrer Menke, sondern Volker, für Grossen und Kleinen.

Magdi war die Seele sämtlicher Veranstaltungen und Kreisen und neben ihr war die ganze Familie, die aufwachsende Mädchen und Bence mitgeschäftigt. Ein richtiger Familien angament, man könnte sogar Familienbetrieb bezeichnen.

Ich weiss, dass für Euch dieser - mit so viel Liebe - ausgerichtete Dienst selbstverständlich erscheint, da er aus dem tiefen Glaube geschöpft wird, aber für uns war ein grosses Geschenk, das man heute immer seltener erleben kann.

Ich möchte mich auch der Kinder der Familie Menke mein Dank aussprechen, denn sie haben ohne einen Aufstand zur Kenntniss genommen, dass bei dem lieben Papa die Gemeinde auf der erste Stelle steht und dass sie Egipten - bis heute - nur von Photos kennen.

Ich möchte noch Dank sagen, dass ihr nach acht Jahren Dienst - trotz vielen Unsicherheiten - noch weitere drei Jahre auf euch genomment habt, und unermüdet weitergedient habt.

Dir lieber Volker wünsche ich im Name der Gemeinde, dass du in der Heimat weniger Sorgen gegenüber stehst.

Dass die Menschen in Peine und Umgebung die ungarische Mentalität - Pató Pál: Ej rá érünk arra még! nicht kennen.

Dass deine Mitarbeiter mehr Arbeit von deinem Schulter abnehmen, als wir das getan haben und

Dass deine neue Gemeinde ihre Zuneigung und Dank besser zeigen kann.

Unser himmlischer Vater behüte Euch auf Euren neuen Lebensweg.

Und jetzt ist der Zeitpunkt gekommen, wo wir Abschied nehmen müssen.

Jede Familie hat ihre eigene Geschichte mit Euch. Deswegen haben wir einen Ordner zusammengestellt, in dem sich

jeder Verabschieden konnte. Durch diesen Blätter bleiben wir mit euch verbunden.

Damit du uns un die schwere und schöne Stunden in Sopron nicht ganz vergessen kannst, möchten wir dieses Bild von Herrn Grabner überreichen, an dem ein Stück deine Lebens - un von Sopron - und einige Gemeindemitglieder, wie sie nach dem Gottesdieset - in der Seele bereichert - nach Hause gehen , verewigt wurden.

Danke, dass du unsere Gemeinde elf Jahre lang betreut hast!

*Dr. Farsangné Bérczi Márta*

## Hunyadis gyerekek Kotingbrunnban

2012. december 13-án harminc harmadik évfolyamos „hunyadi” kisdíáknak lehetősége volt betekintést nyerni osztrák testvériskolájuk életébe.

A Baden körzetébe tartozó kotingbrunni alsó tagozatos általános iskola a legnagyobbak közé tartozik a környéken. Négy évfolyamon tizenkét osztállyal büszkélkedhet és közel 300 gyermeket nevel és oktat - többek között magyar nyelvre is.

A testvériskolai kapcsolat két éve Hunyadi Anna kotingbrunni pedagógus kezdeményezésével indult, azóta pedig már több levelezőtársi kapcsolat is alakult, hosszabb - rövidebb barátságok is szövődtek.

Nagy vendégszeretetről tett tanúbizonyoságot testvériskolánk ezen a Luca napon. Brahms Magyar Táncaiból adtak elő táncot illetve egy ritmusos bemutatót, amelyek nagy sikert arattak.

Az iskola igazgatónője Fr. Dir. Hasl Leitner köszöntötte a jelenlevő kotingbrunni polgármester urat, és a Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola harminc diákját, Rajnai Károly igazgató urat, Tremmer Bernadett igazgatóhelyettes asszonyt, Gnám Mónika nyelvi munkaközösség vezetőt, Juhászné Molnár Zita koordinátort - akit sajnos betegsége akadályoztatott a részvételben -,

ill. Magyarné Láng Mária német nemz. tanítót.





A nagyszünetben egészséges tízóráiban volt osztályrészünk, majd a gyerekek négyes-ötös csoportokban különböző tanítási órákon vehettek részt. Ezt követően

forgószínpadszerűen részt vehettek osztrák gyerekek vezetésével barkácsolásban, kártyajátékban, társasjátékban, csokis memóriajátékban.

Az iskolai karácsonyfa alatt ajándékok is várták tanulóinkat. Sokak szerint a nap fénypontja a közeli pizzériában elfogyasztott pizza volt, amit már csak a hazautazás követett.

Vendéglátóinkkal, a Jóisten segítségével tavasszal találkozunk legközelebb Sopronban, addig is folyamatos levelezéssel tartjuk fenn és ápoljuk a kapcsolatot.

## Megújult a Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános iskola honlapja



Régi weblapunk felett eljárt az idő. Jó szolgálatot tett intézményünknek, de az évek során sok ember keze alatt üzemelt, ezért mapparendszere, struktúrája nehezen kezelhetővé vált. Problémásan frissíthető nagyon lassú működésre volt képes. Továbbá fizikailag az iskola régi szerverén helyezkedett el. Innen töltődött be a Sopron szerveren keresztül, ami szintén sokat lassított a megjelenítésen és végső soron a dizájnjá is átgondolásra szorult. Mindezen okoknál fogva kaptam megbízásom, hogy fejlesszek egy teljesen új honlapot. A régi weblap struktúráját elemezve, annak előnyeire építve hiányosságait, hibáit kiküszöbölve próbáltam megalkotni az új weblap vázát. Kollégáimmal folyamatosan egyeztetve, tanácsaikat megfogadva készítettem el az új honlapot, ami 2013. január 29-én lépett működésbe.

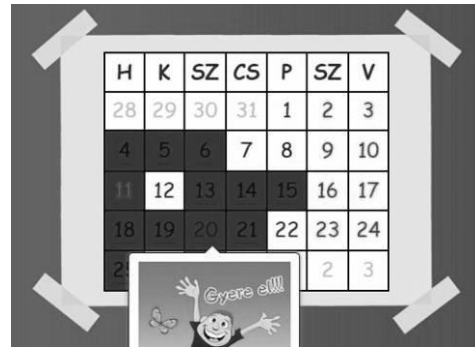
Ha a kedves szülő, érdeklődő ellátogat a [hunyadi.sopron.hu](http://hunyadi.sopron.hu) oldalra, intézményünk alkalmazottairól és diákjairól készült csoportkép fogadja. Ez alatt nyelvválasztásra lesz lehetőség a zászlókra kattintva, de jelen pillanatban ez az opció még nem él.

Az oldal fejlécében három-három aktív grafikai elem található. Fent balra a serlegre kattintva az iskola tanulóinak versenyeken elért eredményeit tekinthetjük meg. Jobb oldalt az 1% az adó felajánláshoz szükséges tájékoztatást nyújt. Jobb szélén pedig iskolánk bélyegzője a digitális napló oldalára mutat.

Alul balra a könyvek a könyvtárunk oldalára könnyíti meg az eljutást. Középen a Luther-rózsa a Magyarországi Evangélikus Egyház oldalát jeleníti meg. Jobb oldalt a tekercs pedig intézményünk hivatalos dokumentumait teszi elérhetővé.

A kezdő oldalon található még az eseménynaptár, amin mindig az aktuális hónap eseményeiről nyerhetünk tájékoztatást. A menürendszerben a Hírek után az Elérhetőségek oldalon az iskola és az óvoda posta és email címe található, továbbá egy gmaps műholdas kép. Az Óvoda és Iskola fülek alatt megtekinthetik alkalmazottaink, pedagógusaink, valamint a csoportok, osztályok képes névsorait. Olvashatnak történetünkről, névadónkról. Informálódhatnak az Aktuális fül alatt kiemelt híreinkről. Itt is megtekinthetőek hivatalos dokumentumaink és végül egy Archívum, mely a 2012-es év eseményeit tartalmazza. Az Iskola menüpont alatt a továbbiakban a Diákönkormányzat tevékenységeiről, a testvérkapcsolatainkról, a sportos tevékenységeinkről, az énekkarról, és végül itt is a versenyeredményeinkről tájékozódhatnak, valamint a Magunkról fül alatt tagozatainkról és napközinkről is olvashatnak. Az Események fül alatt Ünnepeink, Programjaink, Kirándulásaink és Táboraink hírei és archívja tekinthető

meg. Végül az utolsó menüpont a Könyvtár. Itt kiemelném, hogy az online katalógus segítségével már lehetséges a keresés. Valamint a könyvtár története, aktuális információi és nyitva tartása mellett egy linkgyűjtemény is található.



Folyamatos friss információkkal gazdagítva kívánjuk szorosabbra fogni a köteteket a szülők és a pedagógusaink között. Végül remélem mindenkinek hasznára és örömeire szolgál, hogy egyre több információ válik elérhetővé az intézményünk életéről.

*Csóka Miklós  
Rendszergazda*

## FIFI

Játék, barkácsolás, éneklés, vidámság, mindez beszélgetéssel összekötve.

Novemberben induló FIFI (Fiatal Ifi) célja a 7-12 éves korosztály megszólítása gyülekezeti szinten. Továbbá szeretnénk egy nyitott, egymást elfogadó és megértő közösséget kialakítani, amely által a jövőben is részt vehetnek gyülekezeti életünkben, a közös konfirmációban, illetve csatlakozhatnak ifjúsági közösségünkhöz is.

Az őszi lelkesedés mind a mai napig megmaradt mind a gyerekek és szülők, mind pedig a vezetők (Nándorhegyi Szabolcs, Körmendy Máté, valamint jómagam) részéről.



Az újonnan indult csoport havonta egyszer, szombatonként gyűlik össze. Ezeket a délelőttiakat együtt töltjük, remek hangulatban. A gyermekek mindig érdeklődnek a témák iránt, s a közös alkalmak után mindig pozitív visszajelzéseket kapunk tőlük.



Ezúton is szeretettel hívunk és várunk minden „kisiskolás” korú fiataalt, hogy havonta egy szombat délelőttiöt töltsön velünk, ahol egy vidám társaságban közelebb kerülhet Jézushoz.



*Trincsi Andrea*

## Itt a farsang, áll a bál...



A farsang hosszabb-rövidebb ideig tartó időszak, melyet a régi időkben csak úgy jellemeztek: „a feje tetejére áll a világ”. Ebben az időszakban az evés, ivás, mulatozás szinte kötelező volt. A táncmulatságok és alakoskodások mellett játékokat, vetélkedőket rendeztek, de ilyenkor volt a legtöbb lakodalom is a falvakban.

Ezen hagyományokat szerettük volna őrizni mi is óvodánkban farsang időszakában.

Íme, néhány gondolat az óvónő és a szülő szemével...

Immár második éve hagyományteremtő szándékkal újítottunk a Katica csoportban, és farsangi multságunkat nemcsak délelőtt a gyermekekkel, hanem délután a szülőkkel együtt is ünnepeljük.

A készülődés vidám időszakát sok-sok mókázás, kacagás jellemzi, ilyenkor tartjuk lakodalmas játékunkat párválasztással, lelkésszel, násznéppel, tánccal. Álarcot, sapkát festünk a szülőknek, bolondos mondókákkal, tánccal, énekekkel készülődünk, amit a nagy napon boldogan mutatunk meg nekik, sőt nemcsak megmutatjuk, néhányat meg is tanítunk.

Kezdeményezésünket a szülők örömmel vették, idén már szinte mindnyájan beöltöztek, ha mással nem is,

örömmel viselték gyermekük által készített bohócsapkát.

Rengeteg finom üdítővel, süteménnyel leptek meg minket, s így tánc után következhetett a fenséges lakoma.

Arcfestés és cukorkával megtöltött papírmasé bohócféj színesítette délutánunkat (ez utóbbiból a gyerekek bármilyen módszerrel megszerezhetik a cukorkákat), és természetesen nem maradhatott ki a közös kacsatánc sem.

Minden évben egy meglepetésmesével készülünk az ovisoknak, amit már a jelmezünkből sejtethetnek. Mikor a délelőtti mulatozás és tízórai után a hangulat kissé alábbhagy, kezdődik az előadás. Idén a három kismalac és a farkas került bemutatásra a gyerekek nagy örömeire. Miután a saját csoportunkban nagy sikert aratott a mesejáték, meghívtuk a többi csoportot, és egy közös nagy táncal ünnepeltük, hogy sikerült elkergetni az ordas farkast, és többé nincs mitől félni.

A nap végére mindannyian kellemesen elfáradtunk, mégis boldogan térhettünk nyugovóra, hiszen egy remek nap volt mögöttünk.

Ez a közös mulatozás a jó hangulat mellett arra is alkalom, hogy a mindennapokból kicsit kiszakadva találkozhassunk, beszélgethessünk egymással, s a szülők is bepillantást nyerjenek az óvodába.



*Kádnámé Horváth Judit*

## Farsangi izgalmak

Nagyon megtisztelő számomra a lehetőség, hogy megoszthatom farsangi készülődésünket.

Amíg nem voltak gyerekeim, de már készültem rá, mindig azt gondoltam, hogy a farsang milyen jó móka lesz, hiszen két kisgyermekkel a farsang igazi móka és kacagás. Hogy teljes legyen a felkészülés az ünnepre, hetvened vasárnap családunk el látogatott a harkai evangélikus templomba a gyermek-istentiszteletre, ahol Mesterházy Balázs kellőképpen ráhangolta a családot a farsangi ünnepekre. Az óvodai foglalkozásokon is lelkesen készültek a gyerekek. Az ott tanult mondókákat vidáman harsogták az óvodából hazafele az autóban. ☺

A ráhangolódás alatt azonban szülőként nem kis fejtörést okozott számomra a farsangi készülődés. A lányokkal nincs probléma, 10-ből 8 királykisasszony, vagy tündér szeretne lenni.



Dorka minden évben be is igazolja a nagykönyv szerinti hercegnős jelmez óhaját. Kis barátnőjétől, Borókatól kapott egy igazi spanyol táncos ruhát, így a már az évek során a hercegnőből igazi spanyol táncosná változott. Ám a fiam esete nem volt ilyen egyszerű. A bölcsődés farsangon még rá lehetett beszélni, hogy kifesthessük kiskutyának. A tavalyi ovis farsangon egyáltalán nem szeretetett volna beöltözni. Ezért az idejű farsang gondolatától már a gyomrom is görcsbe rándult. Bálint fiam a készülődés ideje alatt azonban annyira lelkes lett, hogy 5 percenként más fantasztikus ötlettel állt elő. Ember legyen a talpán, aki bírja ezt követni. A réti sastól a kardfogú tigrisen át az oroszlanig és a kalózig minden megfordult a fejében. A kivitelezés megkönnyítésére Judit néni meggyőzte, milyen nagyszerű lenne, ha Bálint lenne Katica csoport tűzoltója.

A farsangi közös ünneplésen a gyerekek végre előadhatták nagy büszkén a szülőknek az óvodában tanult dalokat és mondókákat. Megcsodálhatták a jelmezeket, melyekről az előző hetekben annyit

meséltek egymásnak. Voltak nagy titkok, amik most lelepleződtek. A szülők is megcsodálhatták gyermekeiket, szerintem többen meg is hatódtunk. Nagyon jó látni, hogy a gyerekeink jól érzik magukat ebben a közösségben. A vidám kis műsor után a gyerekek a szülőket bevonva elkezdtek a mulatságot, tánccal, énekkel és sok-sok vidámsággal. Akadt jó pár vállalkozó kedvű szülő, aki beöltözött és önfeledten szórakozott a gyermekével. Nincsen igazi buli finom sütemények nélkül. A szülők ebben is kitétek magukért, finomabbnál finomabb sütemények várták a tánctól megéhezett gyerkőcöket. Fergeteges mulatsággal búcsúztunk a téltől.

Végül pedig köszönettel tartozunk a két óvó néninek: Juditnak és Patrícianak, hogy veszik a fáradságot, megértetik a szülőkkel, ha beöltöznek, és együtt ünnepelünk, a gyermekeknek ez nagy öröm! Az egész éves rohanásban talán ez az egy alkalom van, amikor a szülők is picit újra gyerekek lehetnek, és önfeledten mulatozhatnak csemetéikkel.

*Bende Kovács Márta*

## Böjtelőben böjtről

Mikor ezeket a sorokat írom, az ötvenedik vasárnapi Hírlevél összeállítása után vagyok. Böjtelőben.

A Wikipédia szerint Böjtelő a farsangi időszak utolsó 17 napjára terjed ki. Első napját hetvenedik vasárnapnak nevezik, majd a következő két vasárnap neve hatvanadvasárnap és ötvenedik vasárnap.

Történetét többféleképpen is magyarázzák. Nagyjából 70 nap van még húsvétig, innen a „hetvenedik”, másrészt a hetven szimbolikájában a hetven évig tartó babiloni fogságra emlékeztet.

Más leírások szerint 430-ban, amikor a vandálok ostromgyűrével körülvették Rómát, a pápa bűnbánatot hirdetett, és három héttel előrehozta böjt kezdetét. A keresztények mindhárom vasárnap bűnbánati körmenetben járták be Róma templomait. Hetvenedik vasárnapon a Szent Lőrinc-székesegyházról indultak, hatvanad vasárnap a Szent Pál-katedrálisról, ötvenedik

vasárnap pedig a mai Szent Péter-bazilika elődjétől, az akkori Szent Péter-székesegyházról. Böjt első vasárnapjától naponta tartottak a város valamelyik templomától induló bűnbánati körmenetet. Húsvétra a vandálok feladták az ostromot, és elvonultak.

Ezután rendelte el a pápa, hogy a húsvétot megelőző bűnbánati idő minden esztendőben hetvenedik vasárnapkal kezdődjék.

A dolog érdekessége, hogy míg a II. vatikáni zsinat eltörölte a hetvenedik, hatvanad és ötvenedik vasárnapokat, evangélikus egyházunk liturgiájában ma is szerepel.

Böjtelőben böjti érdekességeket, böjti szokásokat kerestem. Íme, néhány „találati morzsa”:

„Sümegehy József jegyezte le, hogy böjt idején minden családnál minden este az időszaknak megfelelő egyházi éneket



énekeltek. Voltak gyülekezetek, amelyekben minden reggel volt könyörgés az iskolában, mielőtt elkezdődött volna a tanítás. Leginkább az asszonyok és a felnőtt lányok vettek részt ezeken a könyörgéseken. „Az iskolapadok nagyok voltak, az asszonyok, édesanyáink padjainkban ültek velünk” – idézi egyik adatközlőjét Sümeghy József. „Az a gyerek volt a legboldogabb, aki mellett édesanyja ült. Tanítónk felesége mindig részt vett ezeken a könyörgéseken, és én nagyon boldog voltam, mert mindig mellém ült. A könyörgés tényleg könyörgés volt. Ének, imádság – buzgó hitű egyházi tanítónk végezte. (Ott helyben lelkész nem lakott.) Szívből fakadó imádságai most is bennem érződnek.”

Nemcsak az imádság, hanem a tányéron lévő étel is jelezte, hogy már böjt van. Gyakran főztek sós vízben nagy szemű magyar babot, amelyet lófogú borsónak is neveztek, sőt, „lutheránus babnak” is. Ezt nemcsak ebédre, vacsorára készítették, hanem napközben is fogyasztották. Néhol szemes kukoricát főztek. Különös böjti eledel volt a csiripiszli, más néven csíramalé vagy szaladós, szaladé. Kicsíráztatott búza és rozs keverékéből készítették. Amikor a csíra már egy centiméter nagyságú volt, mozsárban megtörték, levét kisajtolták, liszttel elegyítve cseréptálakban, kemencében megsütötték, és ételként fogyasztották. Böjti étel volt a kukoricamalé is. A kukoricalisztet tejjel leforrázták, kirakták a fejes káposzta tiszta levelére, és kemencében megsütötték.

Érdekes volt a nagypénteki étkezés: aszaltszilva-levesből (rántás és habarás nélkül, csak a maga levében megfőzve) és mákos tésztából állt. Egy másik variáció szerint ugyancsak aszaltszilva-levest ettek, de túrós tésztával és vajjal. Nagypénteken sohasem reggeliztek; vacsorára főtt tojás volt kenyérrel.

A böjti evangélikus kegyességgel kapcsolatban egy levélrészletet idéz Sümeghy József: „Az évi egyszeri gyónás

és úrvacsoravétel napjának reggelén – általában nagypénteken volt ez! – a család nem fogyasztott és nem fogyaszthatott reggelit. Ez az egyetlen szigorú böjt volt, amit megtartottak. Beharangozás előtt egy órával már ünneplőbe öltözve készen voltak mindannyian. Én édesapám utasítására valami izenetet vittem nagyapámnak, és ilyenképpen toppantam be az első szobába. Mindenki széken ült, a konfirmációkor kapott imakönyvvel a kezében. Elcsendesedve imádkoztak. Értettem: előkészültek a gyónásra, bűnbánati imádságot olvastak. Talán tizenegy-tizenkét éves voltam, de értettem, hogy mi történik a szobában. S olyan mélyen érintett az élmény, és oly meghatározó volt a rendkívüli benyomás, hogy már az első konfirmációval kapcsolatos gyónásomra és úrvacsoravételemre is így készültem elő.”

Természetesen nem hiányzott ebben az időszakban sem az időjósítás. E szerint a böjti szelek szárítottak, és a tavasz hangulatát hozták”

A legtöbb gyülekezetben a két világháború közötti időszakban még viseletben jártak templomba. Így például Aszódon a „földművesek asszonyai és leányai” böjt és advent idején feketében, egyébként pedig színes népviseletben mentek a templomba. A Pozsony megyei Alsószeliben böjtben, nagypénteken az asszonyok, lányok fekete kendőt viseltek; Csákváron, Gyékényesen a nők sötét ruhában mentek a templomba. Az adattárban leírtak szerint Mendén is fekete ruhát viseltek a böjti időszakban. Baksa Brigitta néprajzkutató gyűjtéséből azt tudhatjuk meg, hogy a lányok – az oltárterítő színének megfelelően – lila szalagot kötöttek a hajukba. Rádon délután is annyian jártak istentiszteletre, mint délelőtt – rendszerint megtelt a templom, és nagyon szerettek énekelni. Marcalgergelyről feljegyezték, hogy „böjt idején megtelik a templom. Egyébként normális.”

(Veres Emese-Gyöngyvér  
Evangélikus Élet 2005. 12)

# Megszívlelendő gondolatok Gyökössy Endrétől:

„Böjt alatt mi rendszerint az étel-ital megvonását értjük. Szájunk megregulázását. Valóban.

Jézus korában, sőt vagy másfélezer éven keresztül különös szükség is volt erre, mert gyakran a gyomor bűnei, az étel-falak zárták el tőlünk Isten halk és szelíd szavát.

Úgy érzem, manapság sokkal inkább a szemünket és a fülünket kell megböjtöltetni, hogy Isten halk és szelíd hangját meghalljuk, amely felülről és mégis belülről akar hozzánk szólni. Mi a feladat, a „leckénk” a halk és szelíd szó meghallása érdekében? Mondjuk egy héten legalább egy nap ne nyissuk ki a rádiót, televíziót, ne olvassuk el az újságok szomorú, riasztó, keserves, rossz híreit – az anti- evangéliumot, az ellenörömhírt-, amelyek bajokról, háborúkról, gyilkosságokról, sikkasztásokról, gazdasági és hatalmi küzdelmekről szólnak; ehelyett csöndesedjünk el.

## *A protestáns böjt: a lemondás szabadsága.*

Érdekes kezdeményezés a „Hét hét...nélkül” .A pontok helyére bármit beilleszthetnénk, ami amúgy kedves nekünk, de nem feltétlenül szükséges. Több egyházi szervezet hívta fel a hívek figyelmet arra, hogy a lemondásokkal nyert időt az emberek hasznosan töltsék, például a negyven nap alatt próbáljanak meg minél többet foglalkozni az emberi kapcsolatok ápolásával. Rég elhanyagolt barátságokat lehetne újjáéleszteni, betegeket látogatni, felkeresni a gyülekezetből peremre szorult, kimaradt testvéreinket...

De olvastam autó-böjtről, SMS böjtről, illetve olyan kezdeményezésről, melyben a

## *Végül egy részlet egy régi Evangélikus Életből, Szabóné Mátrai Marianna tollából:*

Böjt - friss, tisztító szél. Kisöpör ködöt, szmogot, homályt, reménytelenséget.

Böjt - kristálytisztá hűvösség. Éles, tavaszi levegő. Micsoda különbség fogcsikorgató hideg és tiszta hűvösség

Tudom, nem kevesen vannak, akik azt mondanák erre, hogy ez szinte képtelenség. Ennél sokkal egyszerűbb egy héten egyszer a gyomrot megböjtöltetni – és ez így is van. Nekünk azonban fontos ezt a fajta böjtöt gyakorolnunk. Csak így, szemünket-fülünket böjtöltetve tudunk olykor-olykor lényünk alaphangjára hangolódni, hogy így megtudjuk, mi rejlik bennünk. Mit mond a csönd; Miről, kiről beszél lényünk mélye? Békés, tiszta hangok, képek jönnek-e elő, vagy zavaros, nyugtalanító, elintézésre váróak? Vagy éppenséggel a nagy semmi?...

Azért is szükségünk van hang-böjtre, hogy rezonáló-képesek legyünk a belső-felső hangra, a Lélek szavára. Csak elcsöndesedve, szemünket, fülünket böjtöltetve tudunk kapcsolatba kerülni Isten Lelkével.”

rövid hírek helyett rövid bibliai verseket küldenek az erre feliratkozóknak.

Nikolas Schneider, a Németországi Protestáns Egyház elöljárója – ma is aktuálisan – így nyilatkozott 2011-ben: „Megéri egyszer tudatosan lemondani a kifogásokról. Tudom, hogy ez nehezünkre fog esni, a politikai és a személyes életünkben is, hiszen valahogyan a kultúránk része lett a csúsztatás, a kifogások keresése, az elkendőzés. Ez emberi és érthető is. De megérné, ha a rendszert egy időre megkérdőjeleznénk és áttörnénk.”

között! Milyen kemény az egyik, mennyire a győzelem ígérte hordozza a másik! A fényét és az életét.

Böjt - átlátható, tiszta világosság. Hideg kékek, éles kontúrok, egyértelmű

körvonalak. Tisztaság. Kitárnánk ajtót-  
ablakot.

Böjt. Tisztaság, egyszerűség,  
egyértelműség. Eszköztelenség. Nincs  
gyertyalobogás, meghitt hagyományok,  
bensőséges, szép szertartások. Böjt hűvös,  
tiszt, egyértelmű és eszköztelen. Megvan  
az esélye, hogy megszabadítson  
felgyülemlett kacatoktól. Porosodó,  
összeszűfolt tárgyaktól - láthatóktól és  
láthatatlanoktól. Tespedtségtől. Jólesően  
beburkoló, langyos, ám mégis homálytól.  
Kristálytiszt. Friss. Egyértelmű. Megvan  
az esélye, hogy kimozdítson a téli  
tunyaságból. A nem-bírok-nem-akarok-  
változtatni téli tespedéséből. A minimumra  
csökkentett aktivitásból. A lelassult

életfolyamatokból. A beletörődésből.  
Kristálytisztán ragyog a nap. Világos van.  
Messzire látunk. Föltámad a hűvös, éles  
szél. Tisztaság van. Mozdulni kell, tenni,  
változtatni. Akarni.

A pusztába kísérjük Jézust. Az  
erőgyűjtés és felkészülés negyven napjára.  
Van negyven napunk, hogy újratanuljunk  
elfelejtett, elveszített dolgokat. Készséget,  
igényt, a több iránti vágyat.  
Összeszedettséget. Az áldozathozatal  
törvényszerű szépségét.  
Megkerülhetetlenséget. A tisztánlátás  
bátorságát. Szembesülést - személlyel,  
jövővel, bűnnel, kudarcral, csenddel,  
önmagunkkal, az Örökkévalóval."

## Ajánló a Luther Kiadó kiadványaiból

*Az imádkozás ábécéje. Szerk . Szabó Lajos*



Imádságos, rajzos, képes könyvecske,  
üres lapokkal, ahová rajzolni lehet, és be  
lehet írni a legkedvesebb (saját) imádságo-  
kat is. „Ereje van a szülők és gyermekek,  
nagy szülők és unokák közös imádságá-  
nak” – írja az ajánló, s egyben erre biztat:  
hogy kicsik és nagyok együtt tanulják az  
imádkozás ábécéjét. Mert a legfontosabb,  
hogy elkezdjük beszélgetni Istennel!

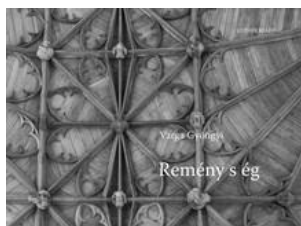
*Zászkaliczky Pál: Vetés közben – Áhítatok és imádságok az év minden napjára.*



Ez a kötet már „keményebb eledel” – fel-  
nőtteknek szóló imádságos könyv, áhítat-  
gyűjtemény az év 366 napjára. Részlet id.  
Haffenscher Károly ajánlásából:  
„...gyakorló imádkozóként magam is vá-  
rom a segítséget, a bátorítást, hiszen vala-  
mennyen meglankadunk az imádságban.

Egy ilyen imádságoskönyv segít a „lelki  
pusztaságok” idején, hogy újra megerő-  
södhesünk. Egykori igehirdetőként is  
ajánlom ezt az imádságoskönyvet. A  
könyv stílusán érzem, ezek a fegyelmezett,  
azonos méretre szabott áhítatok eredetileg  
igehirdetések voltak, amelyeket a szerző  
volt gyülekezetei tagjainak és tanítványai-  
nak mondott el. ...Bűnös emberként, bot-  
ladozó tanítványként magam is rászorulok  
a könyv mondanivalójára, hiszen nem el-  
méleti kérdés számomra a hit holdfogyat-  
kozása, meglankulása, a kételkedés, a bi-  
zonytalanság, a csüggedés, az elerőtlened-  
és sem. Bátorításnak, testvéri szolgálata-  
nak tartom e könyv minden sorát.”

## Varga Gyöngyi: Remény s ég.



Akis szerette a szerző korábbi gyűjteményét, az Áldáskönyv-et, ezt is szeretni fogja. Kívül-belül szép: áldásmondatok következnek egymás után. Áldások keresőknek,

### Öt párbeszéd és A csendesség felé



címen, két kötetben jelent meg azoknak a beszélgetéseknek az anyaga, melyek közül néhányan itt, Sopronban magunk is részesei lehettünk.

Mi az értelmiség küldetése és felelőssége? Hogyan vélekedik Esterházy Péter író

### Lélek által gazdag élet

Ünnepi kötet Cserhádi Sándor 80. születésnapjára. Szerk. Bácskai Károly, Petri Gábor



Istenre várakozóknak, másokért küzdőknek és áldást továbbadóknak. Áldások szomorkodóknak és megbékélt lelkű embereknek. Biztató mondatok, amelyeket Isten talán belesimogat életünk barázdáiba, hogy szépségre, mélységre és békességre találjunk. És aztán azt se feledjük: a reménység emberei vagyunk. Áldottak, jók – valóságosan élők. Olyan emberek, akik nap mint nap, újra és újra meglátják Isten jóságát az élők földjén.

és Fabiny Tamás püspök az identitásról? Mi a család szerepe és jelentősége a társadalomban? Hogyan él az emberben Isten törvénye Jelenits István piarista lelkész és Csepregi András teológus szerint? Hogyan vélekedik a Genezisről Heller Ágnes filozófus és Jutta Hausmann teológiai tanár? Mit gondol a vallás és Isten szerepéről Koltai Lajos filmrendező, Szemadám György vagy Berecz András? Milyen következtetésre jut Bőjte Csaba szerzetes és Roszik Ágnes szociális intézményvezető, amikor a segítő szándékról és annak erejéről disputálnak? Csupa izgalmas kérdés, izgalmas beszélgetés!

Végül egy igazi újdonság: a magyar evangélikus könyvkiadás első elektronikus könyve, amely Cserhádi Sándor összegyűjtött tanulmányait, írásait, igehirdetési előkészítőit tartalmazza, és Cserhádi professzor legújabb könyvének, Az Újszövetség teológiájának CD-mellékleteként kerül forgalomba.

Az első e-könyv több formátumban olvasható, a pdf-hez hasonló xps-ben, és a kimondottan e-könyvek megjelenítésére tervezett epub és prc formátumban is.

## Hitvalló otthonok, II.

„Nincs még egy médium, amely alkalmasabb lenne rá, hogy embereket hozzásegítsen ahhoz, hogy hitre jussanak, a hitben növekedjenek, és hitüket másokkal is megosszák, mint a keresztyének otthonai” – Klaus Douglass

### A Mennyország előszobája

– *Mennyi időbe telt, míg sikerült otthont teremtenetek itt?*

– Először nem ide költöztünk. Két évig, mivel a gyülekezet nem tudott lakást biztosítani, egy házat béreltünk a Manninger utcában. Szép helyen volt, meg is szerettük. El is fértünk, bár a beosztása nem volt célszerű. A fő hátránya azonban az volt, hogy messze volt. Ha a hittanóráim és más feladataim közt készülni, dolgozni szerettem volna egy órát napközben, nem volt érdemes hazamennem. De akkoriban még a lelkeszi hivatalban is csak egy asztalsaroknyi hely jutott, és szó sem volt csendről és nyugalomról. Sokkal jobb most, hogy a gyülekezet közelében élünk.

– Egyébként amikor kiadó lakást kerestünk – teszi hozzá Magdi –, már jártunk itt, és nagyon tetszett nekünk. De akkor még ez önkormányzati lakás volt, és három gyerekkel nem költözhattünk ide, mert másképp volt leválasztva. Amikor a gyülekezet visszakarta 2004 februárjában a hátsó szárny lakásait, akkor költözhattünk be ide a Templom utcába. Később is voltak még átalakítások, de alapvetően nagyon hamar otthonossá vált.

– *És láthattad már a leendő otthonotokat az új szolgálati helyeden?*

– Igen. Ott szintén egy gyülekezeti tulajdonú házban fogunk lakni, de a feladataimnak csak kisebb része lesz a helyi gyülekezetben.

– *Miből veheti észre egy nem hívő látogató, hogy keresztyén otthonban jár?*

– Nehéz erre felelni. Hozzánk mindig mint lelkeszhez jönnek. Talán nem is járt még itt senki, aki ne tudta volna, hogy lelkeszlakásba lép be. *(Mindketten kutatnak az emlékeikben, de bizony úgy tűnik, ez nem volt alkalmas kérdés.)*

– *És ha testvér a látogató?*

– Ahogy körbepillantok, látok apró jeleket, naptárt a falon, könyveket, de talán

nem is a külső jelek a fontosak. A barátságos fogadtatás sokkal lényegesebb, különösen, ha valaki bánattal vagy kínzó kérdésekkel jön.

– Igaz, a lakás tárgyai is elindíthatnak gondolatokat, segíthetnek elkezdni a beszélgetést. Az, hogy lelkesz vagyok, az egyébként nemcsak a tárgyainkon látszik, hanem az öltözetemen is, a kis jelvényemen is. Ha pedig valakivel a dolgozószobámba vonulunk félre beszélgetni, ott már lehetetlen, hogy ne kapcsoljon...

– *Hol találkozik ebben az otthonban az ég a földdel? Hol van az imádság helye?*

– Itt, ahol most is leültünk. Előszoba híján a látogató, amint letette a kabátját, itt találja magát a nagy étkezőasztalnál. És itt vannak a családi étkezések is, ahol az asztal körül mind kézenfogva imádkozunk. Igét olvasni, énekelni is itt lehet legjobban.

– És többször tartok itt hittanórákat is, imádsággal, énekléssel, bibliaolvasással és ha német órára jönnek hozzám – mondja Magdi –, akkor is itt ülünk, és elég sokszor bibliai vagy lelki tárgyú a szöveg, aminek alapján dolgozunk.

– Imádkozni nálunk mindenütt lehet, de leginkább itt vagyunk közösségben.

– Nekem még a kicsi kert is eszembe jut, mint ahol összeér az ég a földdel. Tavasz délután volt, halk madárszó, s ahogy ott csendben ültem, leragyogott rám a templomtorony gömbjén a Nap fénye... szavakkal ki sem fejezhető, milyen jó érzés, békeség vett akkor körül – mutat Magdi az üvegezett kertajtóra.

– *Ebben a lakásban sok helyiség van, de belső ajtó kevés. Nem zavart a munkádban a mindennapi nyüzsgés?*

– Gyere, pillants be a dolgozószobába. Igaz, már sok holmim dobozba került... Néhány lépcsőn kell fellépni, és itt van egy jó ajtó; ez a meghitt, bolthajtásos szoba is a kertre néz, csak másik irányból. Itt vannak

a könyvek, sok-sok emlék, plakátok, zászlók, pólók, például amiket évről évre a Kirchentag alkalmával hoztunk. És itt van a kényelmes szék lelkipásztori beszélgetésekhez. És itt az asztal, ahol annyi Istent

kereső és Istenhez vezető gondolat született, s ahol annyi szolgálatra kaptam felülről erőt – ez valójában a Mennyország előszobája.

*(Volkger Menke és Menkéné Pintér Magdi válaszolt otthonában Hegyi Péter kérdéseire)*

## Tervezett programok (böjt - nagyhét)

Böjt idején a Szeretetotthonunkban tartandó hétfői magyar bibliaórák helyén és idejében böjti esti istentiszteleti sorozatot tartunk.

Február 23-án FIFI – délelőtt lesz 9.00–11.30 között a nagyteremben.

Ezen a hétvégén ülésezik egyházunk zsinata is Budapesten.

Március 1-jével kezdi szolgálatát Holger Manke német lelkészünk.

Március 1-jén 16.00-kor nagytermünkben mi leszünk a házigazdái a Női Ökumenikus Világimanapnak, amelyen konfirmandusaink szolgálnak.

Március 5-én 17.00-kor presbiteri ülést tartunk a zárszámadások és a költségvetések megtárgyalásának témakörében.

Március 8-án Barkácskörünk közös foglalkozást tart a konfirmandusokkal.

Március 8–9-én Dunántúli Evangélikus Egyházkerületünk egyházközi elnökségeinek találkozója lesz Balatonszárszón.

Március 12-én 17.00-kor Luther Szövetségünk soron következő ülésén vendégünk lesz Mészáros Tamás felügyelő úr, egyházkerületünk világi vezetője.

Március 13-án 8.30-tól egyházközi gyűlést tartunk ad otthont az egyházközi lelkes munkaközösségi értekezletnek, az LMK-nak. A kezdő úrvacsorás istentiszteletünk mindenki előtt nyitott.

Március 14–17 között gyülekezeti delegációnk utazik Bad Wimpfenbe, a testvérgyülekezetünkbe.

Március 15-én koszorúzással veszünk részt a városi nemzeti ünnepi megemlékezésen.

Március 16-án várhatóan 18.00-kor Bach Máté passióját hallgathatjuk meg egy osztrák vendégzenekar művészeinek tolmácsolásában.

Március 18–20-án Gabnai Sándor esperesi értekezleten vesz részt Szarvason.

Március 21-én a lícista csendesnap keretében istentisztelet lesz templomunkban.

Március 24-én ruhaböjzést tartunk gyülekezeti termünkben.

Március 24-én, Virágvasárnap egyházközi közgyűlést tartunk a 10.00-i istentiszteletet követően.

Március 25-én 18.00-kor a templomunk ad otthont a Petőfi Színházzal közösen szervezett Wass Albert emlékestnek, amelyen fellépnek a színház művészei.

Március 28-án, Nagycsütörtökön 17.00-kor német, 18.00-kor magyar úrvacsorás istentiszteletet tartunk.

Március 29-én, Nagypénteken 8.00-kor és 10.00-kor magyar, 9.00-kor német istentiszteletet tartunk. 18.00-kor passióstiszteletünk lesz. 10.00-i és 18.00-i istentiszteleteinket követően megterítjük az Úr asztalát.

Március 30-án, Nagyszombaton a Temetőkápolnánk ad otthont 14.00-kor a német, 15.00-kor pedig a magyar istentiszteletnek.

Március 31-én, Húsvét ünnepén 6.00-kor hajnali úrvacsorás istentisztelet lesz, amit reggeli követ a nagyteremben. 8.00-kor és 10.00-kor magyar istentiszteletet tartunk, utóbbin keresztelővel, Mesterházy Balázs iskolalelkész szolgálatával, és mely istentiszteletet úrvacsora is követ. 9.00-kor német istentiszteletet tartunk. Délután 15.00-kor Balfon, 16.00-kor pedig egy időben Fertőszentmiklóson és a Kórházkápolnában tartunk ünnepi alkalmat úrvacsoraszertartással.

Április 1-jén, Húsvét másnapján vasárnapi rend szerint tartjuk istentiszteleteinket: 8.00-kor és 10.00-kor magyar, 9.00-kor német alkalmat.

Április 2-án 17.00-kor presbiteri ülés lesz a nagyteremben.

## Már jó előre felhívjuk a figyelmet:

Április 6-7-én teológus nap lesz gyülekezetünk területén – istentiszteleteinket teológus hallgatók és kísérő professzoruk végzik. Vasárnap a teológus nap lezárásaként gyülekezeti szeretetvendégséget tartunk a nagyteremben a lelkészhallgatókkal.

Április 8-án 18.00-kor várhatóan Presser Gábor belépőjegyes koncertje lesz a templomunkban.

Április 12-14-én konfirmációs táborba visszük konfirmálandó gyermekeinket Révfülöpre, az Evangélikus Oktatási Központba.

Április 18-án 18.00-kor a Városszépítő Egyesület és a Virágos Sopronért Egyesület a mi nagytermünkben tartja ülését, amelyen Gabnai Sándor esperes előadást tart a Teremtésvédelemről.

Április 21-én 10.00-i istentiszteletünkön köszöntjük a 25 és 50 évvel ezelőtt konfirmálkodott testvéreinket.

Április 29-én a Biblia Szabadegyetem keretében 17.00-kor Gabnai Sándor esperes tart előadást a Pedagógus Művelődési Házban „Absolon lázadása és Dávid halála” címmel.

Május 1-5 között kerül megrendezésre Hamburgban a Kirchentag, amelyre busznyi delegáció utazik Sopronból április 30-án.

Május 4-én délelőtt lesznek középiskoláink ballagási ünnepei.

Május 9-én 18.00-kor lesz az idei konfirmációs vizsga.

Május 11-én Egyházkerületi Missziós Nap lesz Beledben (reméljük közel 1000 résztvevővel), amelyre nagy szeretettel várják nagyszámban gyülekezetünk tagjait is; aznap este 19.00-kor egy svéd kórus tart ingyenes koncertet a templomban.

*Összeállította: Gabnai Sándor lelkész, esperes*

## Örségváltás...

2013. február 17-én iktatták be dr. Volker Menkét, gyülekezetünk volt német lelkészét Peinében a gyülekezeti lelkészi és szuperintendensi hivatalába. Gyülekezetünk sokan vettünk részt ezen az örömteli alkalmon. Isten áldása legyen Volkernek és családjának további életén!



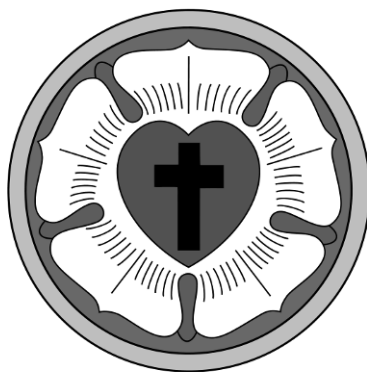
Egyben szeretettel köszöntjük gyülekezetünk új német nyelvű lelkészét, Holger Mankét, valamint családját, Esztert és Theót közösségünkben! Isten áldását kérjük szolgálatára! Reméljük, otthon fogják magukat érezni városunkban.



# Istentisztelet szolgálati beosztás

## 2013 böjtjétől húsvétig

nap	óra	szolgálat	elkész	nap	óra	szolgálat	elkész
febr. 24.	8.00	magyar	Hegedűs A.	márc. 24.	8.00	magyar	Hegedűs A.
	9.00	gyermek	Gabnai S.		9.00	gyermek	Hegedűs A.
	9.00	német	Winter, G.		9.00	német	Manke, H.
	10.00	magyar	Hegedűs A.		10.00	magyar + közgyűlés	Hegedűs A.
	15.00	Balf	Hegedűs A.		15.00	Balf	Hegedűs A.
	16.00	Fertőszentmiklós	Hegedűs A.		16.00	Fertőszentmiklós	Hegedűs A.
márc. 3.	8.00	magyar	Hegedűs A.	márc. 28.	17.00	német	Manke, H.
	9.00	gyermek	Hegedűs A.		18.00	magyar	Hegedűs A.
	9.00	német	Gabnai S.	márc. 29.	8.00	magyar	Gabnai S.
	10.00	magyar	Hegedűs A.		9.00	német	Manke, H.
	15.00	Balf	Hegedűs A.		10.00	magyar	Gabnai S.
	16.00	Kórház	Hegedűs A.		18.00	magyar – passió	Hegedűs A.
márc. 10.	8.00	magyar	Hegedűs A.	márc. 30.	14.00	temető-német	Manke, H.
	9.00	gyermek	Gabnai S.		15.00	temető-magyar	Gabnai S.
	9.00	német	Manke, H.	márc. 31.	6.00	hajnali magyar	Hegedűs A.
	10.00	magyar	Hegedűs A.		8.00	magyar	Gabnai S.
	15.00	Balf	Hegedűs A.		9.00	német	Manke, H.
	16.00	Fertőszentmiklós	Hegedűs A.		10.00	magyar	Mesterházy B. + Gabnai S.
márc. 17.	8.00	magyar	Gabnai S.	15.00	Balf	Hegedűs A.	
	9.00	gyermek	Gabnai S.	16.00	Fertőszentmiklós	Gabnai S.	
	9.00	német	Manke, H.	16.00	Kórház	Hegedűs A.	
	10.00	magyar	Gabnai S.	április 1.	8.00	magyar	Hegedűs A.
	15.00	Balf	Gabnai S.		9.00	német	Manke, H.
					10.00	magyar	Hegedűs A.



### Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja  
9400 Sopron, Bunker köz 2.

e-mail: [evgyul@bdeg.sopron.hu](mailto:evgyul@bdeg.sopron.hu)

tel: 99/523-002; fax: 99/523-003

Készítette a szerkesztőbizottság, tagjai:

Koordinátor: dr. Tölle Katalin

Nyelvi és teológiai lektor: Hegedűsné

Kendeh Tünde, Hegedűs Attila

Tördelés: Kóczán Krisztián

Felelős kiadó: Hegedűs Attila

*Rovatfelelősök:* Visszatekintés, tervezett programok: Gabnai Sándor, Lélek-zet (prédikációk, meditációk): Hegedűs Attila, Deutsche Seiten: Volker Menke, Gyülekezetünk életéből: dr. Tölle Katalin, Iskoláink: Balikóné Németh Márta, Életmód: Balikóné Németh Márta és dr. Tschürtz Nándor, Periszkóp (kitekintés): Várfalvi Erzsébet, Engedjétek hozzám jönni (gyermekről, gyermekeknek): Mátisné Schlögl Patrícia

Nyomtatva a Lóvér Print nyomdában, 300 példányban.

Várható következő megjelenés: 2013. húsvét